

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

Megbízó:

Polgármesteri Hivatal Művelődési Irodája
6600 Szentes, Kossuth tér 6.

Tárgy:

Szentes város alapfokú oktatási intézményrendszerének átszervezése:

1. A Klauzál Gábor Általános Iskola és a Petőfi Sándor Általános Iskola összevonása, a Klauzál Gábor Általános Iskola jogutód intézménnyé válásával.
2. A Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolájának megszűnése, a tanulóknak a székhely iskolába történő áthelyezésével.

Készítette:

Mustos Tamás János közoktatási szakértő
(6723 Szeged, Murányi u. 10/A)

Készült 2 példányban.

Szeged, 2011. május 23-án.

Szakértői vélemény

Készítette:

Mustos Tamás János közoktatási szakértő
(6723 Szeged, Murányi u. 10/A)

Tárgy:

Szentes város alapfokú oktatási intézményrendszerének átszervezése:

1. A Klauzál Gábor Általános Iskola és a Petőfi Sándor Általános Iskola összevonása, a Klauzál Gábor Általános Iskola jogutód intézménnyé válásával.
2. A Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolájának megszűnése, a tanulóknak a székhely iskolába történő áthelyezésével.

Előzmények, jelenlegi helyzet, várható jövő:

Szentes Város Önkormányzata a helyi önkormányzatokról szóló LXV. tv. 8 § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, széleskörűen látja el a város kötelező közoktatási feladatait.

Jelenleg a településen négy önkormányzati általános iskola (Deák Ferenc, Klauzál Gábor, Petőfi Sándor és Koszta József) valamint egy tagiskola (Damjanich János) működik.

Az intézmények tanulóinak száma tíz év alatt 2075 tanulóról 1477 tanulóra csökkent az adott év októberi statisztikai adatai szerint. *Ez a csökkenés nagyobb mértékű a város népességfogyási tendenciájánál.* A tanulószám apadás 95 %-ban három iskolához kötött: a Deák Ferenchez (és Damjanich János Tagintézményéhez), a Klauzál Gáborhoz, valamint a Petőfi Sándorhoz – 566 fő az 598 fős összes tanulói fogyásból. A negyedik iskola, a Koszta József Általános Iskola messze jobb beiskolázási mutatóval bír a többiekhez képest. Létszámának 10 évre vonatkozó csökkenése (32 fő) viszonylag jól korrelál a város népességének fogyásával.

Az említett 3 iskolában különösen az utóbbi három évben nagyarányú a tanulók fogyása. Ennek okai (szakmai, pedagógiai, népességi, infrastrukturális, stb.) több eredetre vezethetők és iskolánként változóak – nem témája ennek a szakvéleménynek. Tény, hogy verseny van az iskolák között, és ebben a versenyben Szentesen az önkormányzati általános iskolák között a Koszta József Általános Iskola az egyedüli, aki a legkevésbé vesztes.

Olyan beiskolázási tendenciák alakultak ki, amelyek jelenleg, de a jövőben is gondot jelentenek az önkormányzati iskoláknak – a megoldását az iskoláknak és az önkormányzatnak közösen kell keresniük.

A teljesség igénye nélkül, csak két jelenséget kiemelve:

Ilyen probléma már a közeljövőben, hogy a Klauzál Gábor beiskolázási körzetéből 57 tanköteles gyermek közül 17 választja a körzeti iskolát a következő tanévben. Továbbá a Petőfi Sándor körzetéből 70 közül 13, míg a Deák Ferenc és Damjanich János körzetéből 72 közül csak 12 választja a körzeti iskolát, az előzetes felmérések szerint.

A másik kiragadott gond, hogy a fentiekben már említett utolsó 3 tanévben felgyorsult tanulói fogyás ellenére, a három iskolában a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának stagnálása, inkább növekedése figyelhető meg, viszont össztanulói létszámra vetítve arányuk jelentősen növekszik. A Deák Ferenc (és Damjanich János Tagintézmény) 374 tanulójaiból 309 fő az esélyegyenlőség szempontból hátrányos helyzetű. (HHH-s, HH-s, SNI-s vagy BTMN-s)

A három érintett iskolában összesen 183 fő HHH-s tanuló van a 945 tanulóból, míg a másik három szentesi általános iskolában (Kosztai J. + kettő egyházi intézmény) 53 fő az 1310 tanulóból. Nagyon nagy aránytalanság!

A jelenlegi osztálylétszámok, figyelembe véve a közoktatási törvény 3. sz. melléklet szerinti létszámokat, alacsonyak. A Szentes város közoktatási intézményeire érvényes jelenlegi 21,43 (1-4. évf.) és 23,15 (5-8.évf.) tanulói létszám csak néhány tizeddel több a törvény mellékletében lévő átlagléttszámnál. Az első évfolyam 8,5 osztályába várhatóan beíratásra kerülő 160 tanuló 18,82 fős osztály-tanulói létszáma nagyon alacsony.

Természetesen az önkormányzatnak lehetősége van ilyen átlagléttszámok mellett is osztályokat működtetni, de azt mindenképpen más forrásból kell állnia, hiszen a központi finanszírozás alapja a tanulói létszám. Dicséretes az önkormányzattól, hogy az eddigi létszámokkal is felvállalta az osztályindítások engedélyezését és megtartotta, megtartja a város pedagógusait. Kétségtelen, hogy a kisebb létszámú osztályokban hatékonyabb lehet az oktatás, nevelés, de finanszírozási szempontból ez sújtja az önkormányzatot. A kevesebb tanulói létszámra kevesebb központi támogatást kap, a kevesebb támogatásból ugyanannyi pedagógust tart el és közel ugyanannyi csoportvezetői, osztályfőnöki és vezetői pótlékot fizet. Ez is kényszeríti az önkormányzatot arra, hogy átszervezést javasoljon intézményei fenntartási struktúrájában, hiszen *az állami támogatás egyik fenntartott intézménye esetében sem éri el az 50%-ot.* Az önkormányzat eddig tudta felvállalni ezt a tulajdonképpeni többlet feladatot.

Az országos kompetencia mérések eredményei képet adnak az iskolák helyéről a mért tantárgyi kompetenciákban, de a hátrányos szociális környezetről is. Viszonyítva az érdekelt intézmények eredményeit, figyelembe véve a CSH indexet, látszik lemaradás az országos és városi átlaghoz képest, de ez szisztematikus, elkötelezett szakmai munkával javítható.

Szentes város önkormányzatának azon törekvése, hogy nevelési-oktatási intézményrendszerét átszervezi, indokolt elhatározás.

Az átszervezés két lényeges eleme:

- 1.) A Petőfi Sándor Általános Iskola tanulóit a pedagógusokkal együtt a Klauzál Gábor Általános Iskolába helyezik át.
- 2.) A Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolájának tanulóit és tanárait a székhely Deák Ferenc Általános Iskola veszi át.

Az átszervezést követően Szentesen három önállóan működő önkormányzati általános iskola lenne – a fenti kettő mellett a Koszta József Általános Iskola – a jelenlegi, gyakorlatilag öt (4+1) helyett.

Az önkormányzat jelenleg is megadja a lehetőségeket az intézményeinek, hogy a legújabb oktatási-nevelési módszerek teret kapjanak, hogy az esélyegyenlőség érvényesítése szakszerű legyen. Biztosítják a fedezetét többek között a két tanítási nyelvű oktatásnak, az emelt szintű képzésnek, a tehetséggondozásnak.

Az átszervezésben érintett áthelyezésre kijelölt két intézmény iskolai profiljai megmaradnak a jogutód intézmény (Klauzál Gábor Általános Iskola) illetve székhely intézmény (Deák Ferenc Általános Iskola) keretein belül. Így a Petőfi Sándor Általános Iskola ének-zene tagozata és normál tantervű tagozata, valamint a Damjanich János Tagiskola emelt szintű rajz tagozata továbbra is működni fog.

Ugyancsak fontos, hogy a betagozódás után a befogadó intézmények profiljai sem fognak megváltozni. Eszerint a Deák Ferenc Általános Iskolában továbbra is működni fog az angol-magyar két tanítási nyelvű osztály, és az emelt szintű testnevelés oktatása.

Az ellátás minősége a településen az új szerkezetben nem romlik, a fenntartó továbbra is megfelelő színvonalon fogja biztosítani a közoktatási feladat ellátást. Az új intézményrendszerben a jelenleg is meglévő pedagógiai szolgáltatások biztosítottak. A változás aránytalan terhet sem a tanuló, sem a szülő számára nem jelent. Lehetővé válik közoktatási törvényben előírt osztály és csoportlétszámok kivitelezése, amelyekben könnyebben megvalósítható a tehetséggondozás, a felzárkóztatás és az integrált nevelés ellátása.

A megszűnő iskolákból a tanulók jobb körülmények közé kerülnek. A Deák Ferenc Általános Iskolában folyik a nyílászárók cseréje, a nyár folyamán a tantermek, közös helyiségek és a tornaterem tisztasági festését végzik, tervezik a tornaterem felújítását. Klauzál Gábor Általános Iskola belvárosi, felújított, korszerű épület. Az említett befogadó iskolák ténylegesen rendelkeznek annyi férőhellyel, hogy problémamentesen fogadni tudják a Petőfi Sándor Általános Iskola, illetve a Damjanich János Tagiskola tanulóit. Alapító okirataikban az iskoláknak a férőhelyek számát ugyanakkor módosítaniuk szükséges - jelenleg 350 illetve 390 fő – amivel kapcsolatos intézkedés tervezet már elkészült.

A rendelkezésre álló dokumentumok szerint úgy vélem megfelelő kompromisszumot tudtak kötni a városvezetők, az önkormányzati képviselők, a szakma felelősségét felvállalók ebben a több színterű játszmában - olyan módon, hogy a *legfontosabb a gyerek, a tanuló érdeke nem sérül, hátránya az átszervezésből nem származik.*

A városnak folyamatosan meg kell oldania az esélyegyenlőség biztosítását, a szegregáció csökkentését. Ez számomra elsősorban pedagógiai feladat, de be kell látni - nem csak az. A feladatot, az önkormányzatok mai finanszírozási helyzetében, csak pályázatok útján biztosított pénzügyi fedezettel lehet megvalósítani. A támogatás törvényi kritériumainak viszont kívánatos megfelelni. A városban már eddig is voltak törekvések az SNI-s tanulók együttnevelésére, melynek eredménye, hogy az oktatási intézmények között ilyen tekintetben nincsenek nagy különbségek.

Az említett feladat sikerre vitele hosszú folyamat. Lehet vele egyet nem érteni, lehet bírálni, szembe lehet vele helyezkedni. A külföldi tapasztalatok, a jó néhány kiválóan működő magyar iskolának a gyakorlata minden írott törvények felett állóan azt mutatja, *a befogadásé a jövő - a szónak több értelmében.*

Az utóbbi években kialakult beiskolázási trendet követően mostanra kedvezőtlen tanulói összetétel alakult ki a Petőfi Sándor Általános Iskolában és a Klauzál Gábor Általános Iskolában a HHH-s gyermekek magas létszáma miatt. Az önkormányzatnak lépni kell. Olyan iskolaszervezetet szükséges kialakítani, amelyben a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók osztályon belüli aránya közötti eltérés nem lehet több mint, huszonöt százalékpont és a települési arány közötti eltérés se legyen több huszonöt százalékpontnál. (11/1994. MKM rendelet 39/D § (9) c)) Mivel ez az arány már jelenleg is a határon van, *az esélyegyenlőségi kritériumokon csak a szerkezetátalakítás segíthet.* A gyermek érdekén túl ez gazdasági érdek - pályázati lehetőségek, EU-s támogatások. – ami pozitívín hat vissza az elsődleges érdekre.

Az esélyegyenlőség szempontból hátrányos helyzetű tanulónak fejlődése szempontjából egyértelműen érdeke, hogy minél korábbi életszakaszban beintegrálódjon olyanok közé, akiknél nincs semmilyen szempontból hátrányos helyzet. Sok helyen, sokszor leírták, és sokszor elmondták, milyen fontos úgy nevelni gyermekeinket, hogy a másságot – jelen esetben a más esélyű társat – minél hamarabb elfogadják, mert csak így várható el később felnőttként is ez a magatartás. Mentálisan, az esélyegyenlőség megvalósulása érdekében, a későbbi társadalmi beilleszkedést illetően hihetetlenül sokat jelent az, hogy milyen tanulói környezetben töltötte iskolai éveit a gyermek.

A külön-külön tanulói érdekek így érnek össze közös érdekké. Az iskolai tanévnyitók, ünnepélyek, farsangi és egyéb rendezvények összeforraszthatják a tanulókat, fegyelmezett, elfogadó viselkedésre ösztönözhetik őket. Fontosnak tartom ezt egy olyan kisváros esetében, mint Szentes, ahol a gyerekek ismerik egymást – mint ahogy a szülők is. Igen, nagyon sokat jelent ez kérdéses szülőnek is, aki *ugyanúgy kirekesztve érezheti magát a szülők társadalmi közösségéből, mert az intézményrendszer eleve erre predesztinálja.*

A HHH-s, HH-s, SNI-s vagy BTMN-s címke a gyermek és szülő számára taszító, mivel gyakorta szociálisan nem kívánt állapotra mutat rá és az egyén önértékelését veszélyezteti. A tanuló talán nem érzi olyan erősen, mint a szülő, aki elsősorban saját gyermekét akarja megóvni ettől a címkétől, és gyakran nem akarja olyan iskolába járatni, ahol sok címkézett tanuló van. A szülők egy része az ilyen gyerekekből kiinduló rossz hatások sorát tudja megemlíteni, amikor az együttnevelés ellen tiltakoznak. *Az összevonásnak,* ilyen tekintetben „csak” *nevelő hatása van, az pedig mind a két – befogadó iskola és befogadott iskola – oldalnak kedvező.* A többi szülőnek, az igazgatónak, a tantestületnek a feladata, hogy a hibás feltételezéseket eloszlassák.

Az önkormányzat a maga részét mindezekhez úgy teszi hozzá, hogy az új iskolaszervezetben megadja az esélyegyenlőséget a tanulóknak. Az átszervezés jobb finanszírozási helyzetbe hozza az önkormányzatot egyrészt direkt úton, mert szeptembertől kevesebbe kerül az intézményhálózat, illetve potenciálisan, mert különböző forrású pályázati pénzekhez juthat. Az összevont iskoláknak, így a városnak nagyobb az esélye ahhoz, hogy pályázati finanszírozást kaphasson, különösen most, amikor *az esélyegyenlőség, a felzárkóztatás minden területen reflektorfényben van.*

Ezekből a forrásokból lehet a szakmai fejlesztéseket, módszertani képzéseket, mérés-értékelés-ellenőrzés rendszert dotálni, és más olyan intézkedéseket támogatni (pl.: csoportbontás) amelyekkel az érintett tanulók felzárkóztatásának, integrációjának gyorsítását lehet elérni. A sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók vizsgálata, speciális fejlesztése (korai fejlesztés és gondozás, fejlesztő felkészítés, stb.) is összehangoltabban végezhető.

Az önkormányzat törekvései közé tartozik, hogy a tervezett intézményi átszervezéssel együtt, vagy azt követően a beiskolázási körzeteket módosítani fogják. Az intézkedéssel lehetőséget teremtenek ahhoz, hogy *csökkenjen a szegregáció, a hátrányos megkülönböztetés veszélye.*

Amint érzékelhető a tanulói érdekek, mint legfontosabb szakmai érvek az iskolaszervezet megváltoztatása, egyes iskolák összevonása mellett szólnak.

Az egyéb érvek már összefügghetnek gazdasági érdekekkel. Ha megtakarítást eredményez az intézményi összevonás az önkormányzatnak, akkor az csak megerősíti az egyesítések szükségességét.

A közoktatási intézmények kiadásainak meghatározó részét a személyi jellegű kiadások jelentik. Az új szerkezet álláshely csökkenéssel jár. Összesen 2,5 pedagógus, és 5 technikai dolgozó álláshelye szűnik meg az előzetes számítások szerint. Viszonylag csendes „vérvettség” meg lehet oldani a problémát nyugdíjaztatással, illetve a dolgozókat az önkormányzat más intézményeibe történő áthelyezéssel. De ne feledjük az elbocsátások oka nem feltétlenül az átszervezés. Amint már az előzőekben megjegyeztem – dicséretes a pedagógus-megtartó magatartás az önkormányzat részéről - előbb-utóbb azonban *egyébként is létszámleépítésre lett volna szükség, a költséghatékonyság romlása miatt.* Ugyancsak bérjellegű megtakarítás érhető el vezetők létszámának csökkentésével.

A tervezett szerkezetmódosítás mellett szól a közoktatási intézmények által használt ingatlanok *racionalisabb, költségkímélő működtetése,* ami középtávon évente többtíz millió forintos költségesökkentést hoz. A két intézményből való kiköltözéssel, az ingatlan elhagyással is jelentős rövid távú kiadás csökkenés. Hasonló a helyzet a 11/1994 (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében meghatározott kötelező eszközjegyzékkel is. A pedagógiai tevékenységekhez szükséges tárgyi eszközöket, felszereléseket koncentráltan tudják alkalmazni.

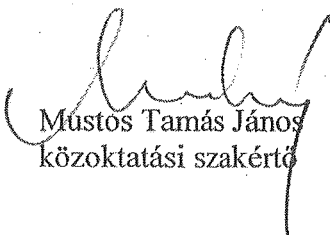
A testületi döntést előkészítő anyagban minden olyan előzetes egyeztetés, véleménykérés és intézményi dokumentum-módosításra vonatkozó utalás benne foglaltatik, amely Szentes város közoktatási intézményi rendszerének jogszerű átalakításához, és annak 2011-2012. tanévi indításához szükséges.

Konklúzió

A szakértői vélemény elolvasása után egyértelműnek tűnhet a végső következtetés.

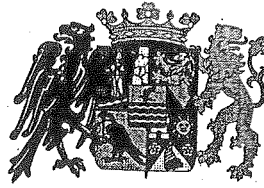
A szakértő szerint nincs olyan szakmai, pénzügyi, társadalmi rövid lefolyású, vagy hosszú távú ok, illetve érdek, amely Szentes város alapfokú oktatási intézményrendszerének átszervezése - a Klauzál Gábor Általános Iskola és a Petőfi Sándor Általános Iskola összevonása, illetve a Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolájának megszűnése - ellen felhozható.

Szeged, 2011. május 23-án

Mústos Tamás János
közoktatási szakértő

2011 MÁJ. 25

2462/2011.
P1504/2011.
05.25.

A CSONGRÁD MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉTŐL

• H-6741 Szeged, Rákóczi tér 1. • Telefon: +36 62/566-002 • Fax: +36 62/420-080 • E-mail: elnok@csongrad-megye.hu
www.csongrad-megye.hu

Ikt. sz.: 509-13 / 2011.

Témafelelős: Nagy László

*Tárgy: megyei fejlesztési tervre épített
szakvélemény*

Szentes Város Önkormányzata
Szirkik Imre polgármester részére

Szentes

Kossuth tér 6.

6600

Tisztelt Polgármester Úr!

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) 88. § (6) bekezdése kimondja: „A helyi önkormányzat a közoktatási intézményét, illetve egyes szolgáltatás ellátását - részben vagy egészben - akkor szüntetheti meg, közoktatási intézményét akkor szervezheti át, ha az adott tevékenységről, szolgáltatásról továbbra is megfelelő színvonalon gondoskodik oly módon, hogy annak igénybevétele a gyermeknek, tanulónak, szülőnek nem jelent aránytalan terhet. Ennek eldöntéséhez be kell szerezni a fővárosi, megyei önkormányzat - fejlesztési tervre épített - szakvéleményét. A helyi önkormányzat közoktatási szakértő véleményét köteles beszerezni tervezett intézkedésének véleményezése céljából. ... „

A megküldött kérelem tartalmazza Szentes Város Önkormányzatának Képviselő-testülete kérésére készült a nevelési-oktatási intézmények feladatainak szakértői áttekintésére vonatkozó felülvizsgálati értékelést (HUNNIAREG Pedagógiai Intézet).

Az elemzés kimutatta, hogy az oktatási intézmények épületeinek kihasználtsága, a tanulólétszám csökkenés és a várható beiskolázási mutatók alapján, a fenntarthatóság érdekében az oktatási intézményrendszer teljes körű átalakítása válik szükségessé. Ez alapján az önkormányzati fenntartású oktatási intézményekben a jogszabályok betartása mellett a kiadások további csökkentésének az egyetlen lehetséges útja az irányítás koncentrált megszervezésével valósulhatna meg.

Ennek az elképzelésnek megfelelően az alábbi két lényeges átalakítást tervezi a fenntartó Szentes Város Önkormányzat Képviselő-testülete:

1./ Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Petőfi Sándor Általános Iskolát 2011. június 30. nappal jogutódlással összevonja a Klauzál Gábor Általános Iskolával.

A tervezett döntések értelmében a Petőfi Sándor Általános Iskola tanulóit a pedagógusokkal együtt a Klauzál Gábor Általános Iskolába helyezik át. Az átszervezés után a jogutód

intézményben emelt szintű testnevelés, normál tantervű osztály és ének-zene tagozatos osztályok lesznek.

2./ Szentés Város Önkormányzata Képviselő-testülete a Deák Ferenc Általános Iskola Damjanich János Tagiskolájának tanulóit a Szentés, Damjanich János utca 41. számú telephelyről 2011. június 30. nappal áthelyezi a székhely Deák Ferenc Általános Iskolába.

A Szentés Város Önkormányzat Képviselő-testülete közoktatási feladatait – azon belül az általános iskolai feladatok ellátását továbbra is az önkormányzat által fenntartott intézmények látja el, az eddigiektől eltérően más intézményszerkezeti formákban. Ezzel az Önkormányzat teljesíti a jogszabályokban számára kötelező jelleggel megszabott feladatait.

A felkért közoktatási szakértő – Mustos Tamás János – megállapítja, hogy a közoktatási feladatellátás – általános iskolai feladatok – megszervezése megfelel a Kt. előírásainak, a Kt. 88. § (6) bekezdésében foglaltak alapján megállapítható, hogy ezen feladatok igénybevétele nem jelent aránytalan terhet a helyi tanulóknak és szüleiknek.

Az átszervezésben érintett áthelyezésre kijelölt két intézmény iskolai profiljai megmaradnak a jogutód intézmény (Klauzál Gábor Általános Iskola) illetve székhely intézmény (Deák Ferenc Általános Iskola) keretein belül.

Ugyancsak fontos, hogy a betagozódott intézmények profiljai sem fognak megváltozni. Eszerint a Deák Ferenc Általános Iskolában továbbra is működni fog az angol-magyar két tanítási nyelvű osztály, és az emelt szintű testnevelés oktatása.

Az ellátás minősége az új szerkezetben nem romlik, a fenntartó továbbra is megfelelő színvonalon fogja biztosítani a közoktatási feladat ellátását. A változás aránytalan terhet sem a tanuló, sem a szülő számára nem jelent. Lehetővé válik közoktatási törvényben előírt osztály és csoportlétszámok kivitelezése, amelyekben könnyebben megvalósítható a tehetséggondozás, a felzárkóztatás és az integrált nevelés ellátása.

Áttekintve a megyei Feladat-ellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési tervet, valamint annak kiegészítéseit, azokat összevetve a Szentés Város Önkormányzatának feladat-ellátási kötelezettségével megállapítható, hogy a közoktatási feladatellátásra vonatkozó feladatellátási formák a megyei fejlesztési tervben foglalt alapelveknek megfelelnek, továbbá az intézményekben biztosítottak a törvényes nevelés-oktatás feltételei. Ugyancsak rögzíthető, hogy a változás nem jelent aránytalan terhet a tanulóknak, szülőknek, az esélyegyenlőség minden szülőnek, tanulóknak egyformán biztosított.

Mindezeknek megfelelően megállapítható, hogy a tervezett feladatellátás összhangban van a megyei Feladatellátási, Intézményhálózat-működtetési és Fejlesztési terv célkitűzéseivel.

Szeged, 2011. május 27.

Tisztelettel:

Magyar Anna

a Csongrád Megyei Közgyűlés
elnöke

